ПРОЛЕТАРЕБО ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲐᲫᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 228 (18470) ᲙᲕᲘᲠᲐ, 3 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ, 1982 ᲬᲔᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐᲞ.

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲐᲛᲐᲧᲔ

3 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲓᲦᲔ

ᲠᲝᲓᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲡᲐᲜᲘ, სულდიდი, ქართამძლე, — ასეთია საბჭოთა პედაგოგის სრული პორტრეტი. ყველას გვახსოვს ჩვენი პირველი მასწავლებელი და ისინიც, ვინც შემდგომ კლასებში განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მოახდინა ჩვენზე, სულში, გულსა და გონებაში ჩაგვრჩა და ჩვენთვის ადამიანური მოქმედების ეტალონად იქცა. რამდენი რამის აღქმასა და შეგრძნებას ვერ ვასწრებდით მაშინ, მერე და მერე, როცა შორს დარჩა ყრმობის წლები, როცა მრავალი ცხოვრებისეული გამოცდილება შევიძინეთ, რამდენს ვიხსენებთ, რამდენს ვხვდებთ, თუმცა როგორი რუდუნებით, როგორი ტაქტითა და სიყვარულით ძერწავდა ჩვენში ადამიანს მასწავლებელი.

რამდენი არიან ახლა ისინი — ბევრნი, ძალზე ბევრნი, ახლა ჩვენი შეიღები რომ მიეანდეთ და მივაბარეთ სულის თრთოლვით, და გრძელდება ეს მშვენიერი, წმიდათაწმიდა პროცესი სწავლა-აღზრდისა. მასწავლებლები მათ მარტო საგნებს კი არა, მამულის სიყვარულს, ხალხისათვის თავდადებასა და ერთგულებას, შრომის სიყვარულს ასწავლიან, მათში კეთილ თესლს აღვივებენ, კაცთმოყვარეობის დიდ და მარტივ სიდუმლოს აზიარებენ.

ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა მასწავლებლის შრომას გმირობა უწოდა. რა თქმა უნდა, ეს დიდი პატივია, მაგრამ უდიდესი მოვალეობაც: მეცნიერებას რომ ვასწავლით ყმაწვილებს, ამასთან გარეკვეც უნდა ვასწავლოთ და სიძნელეთა გადალახვაც, საკუთარი თავისადმი კრიტიკული მიდგომაც და მომავალის პრობლემების დიდი სახელმწიფოებრივი პოზიციებიდან დანახვაც.

„ასე მიიღება ცოდნისა და მრწამსის შენადნობი. ფაქიზი და ზუსტი უნდა იყოს ცოდნისა და მრწამსის შენადნობის მიღების პროცესი და ამ პროცესის შუაგულშია მისი წარმმართველი ძალა, მისი მთავარი ფიგურა — მასწავლებელი.

სკოლის შემდგომი წინსვლა და განვითარება იმაზეა დამოკიდებული, თუ როგორ შეეძლება მასწავლებელი სრულყოს სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესი ცხოვრების თანამედროვე მოთხოვნათა შესაბამისად.

ჩვენი პედაგოგები თავიანთ მუშაობას განუხრელად უკავშირებენ ცხოვრებას, კომუნისტური შშენებლობის პრაქტიკას, მთელ სასწავლო-აღმზრდელობითს მუშაობას საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან მჭიდრო კავშირით უქცევდებარებენ მოსწავლე ახალგაზრდობის, საბჭოთა ხალხის მეშრეულიერ, საბრძოლო და შრომითს ტრადიციებზე აღზრდას. თითოეულ ყმაწვილს აზიარებენ ცოდნის, მსოფლმხედველობის, დისციპლინისა და ზნეობის მყარ საფუძველს, უნერგავენ საკუთარი ცოდნის გაღრმავების, მეცნიერული და პოლიტიკური ინფორმაციის უდიდეს და უსწრაფეს ნაკადში დამოუკიდებელი ორიენტაციის უნარს.

ჩვენ გვყავს საუკეთესო, საქვეყნოდ ცნობილი მასწავლებლები და აღმზრდელები, რომელთა ცხოვრება და მოღვაწეობა სამაგალითოა ყველასათვის. ნადიდა სამნიშვნელი, დავით გონდაური, გრიგოლ კობახიძე... ვრცელია მათი სია. მათს რიგს სულ ახლახან კიდევ ოცდაორი ღირსეული შეემატა. ისინი გამოვლინენ კონკურსმა, რომელიც საუკეთესო პედაგოგის გამოსაცალნად მეორედ მოაწყვეს თბილისის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღსრულკომის სახალხო განათლების სამმართველომ და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა. საგნის ცოდნა, კაკვეთილის შემოქმედებითად ჩატარების უნარი, პრაქტიკაში საუკეთესო პედაგოგების გამოცდილების გამოყენება, მოსწავლეებთან სისტემატური მუშაობა მათი შემეცნებითი აქტიურობისა და ლოგიკური აზროვნების, დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვეულების განვითარებისათვის, მათი იდეურ-პოლიტიკური დონის ამაღლებისათვის ზრუნვა, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობა — ასეთ მოთხოვნებს უყენებს კონკურსი „წლის საუკეთესო მასწავლებელი" მონაწილეებს. მათ შორის არიან: თინა ონნანი—თბილისის 124-ე საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, ლუდმილა ბირიუკოვა — 41-ე რუსული საშუალო სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, აკაკი ნაკაშიძე — 84-ე საშუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი, თინათინ კაჭარავა — 23-ე საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი, რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებელი და სხვები. ეს ფაქტი კიდევ ერთი თვალნათლივი დასტურია იმისა, თუ რა მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ჩვენს ცხოვრებაში მასწავლებელს, რარიგ დაინტერესებული არიან საბჭოთა სახელმწიფო და მთელი საზოგადოებრიობა მასწავლებლის ავტორიტეტის განმტკიცებით.

რესპუბლიკაში ქართულ სკოლასთან ერთად ვითარდება და ფრთებს შლის ბევრი სხვა ეროვნული სკოლაც. ეს ბრძნული ლენინური ეროვნული პოლიტიკის შედეგია. ერთია საქართველოს მასწავლებელთა მიზანი და მისწრაფება — ყოველნაირად სრულყონ ჩვენი ყმაწვილების გონებრივი, იდეური, პოლიტიკური, შრომითი, ზნეობრივი, ესთეტიკური და ფიზიკური აღზრდა.

თავიანთ მოღვაწეობაში ჩვენი პედაგოგები დიდ ყურადღებას უთმობენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის მასალებს, ამ პლენუმზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებას „სსრ კავშირის 1990 წლამდე პერიოდის სასურსათო პრობლემისა და მისი რეალიზაციის ღონისძიებათა შესახებ". მკაფიოდ გამოიკვეთა რაიონის (ქალაქის) ზოგადსაგანმათლებლო სკოლების, სასალხო განათლების ორგანოების, ცალკეული მასწავლებლების პოზიციები ამ პროგრამის განხორციელების საქმეში — მათ გადაწყვეტილი აქვთ თავიანთი ნელილი შეიტანონ მის წარმატებით მესრულებაში.

ახლა რესპუბლიკის მასწავლებლობა თავისი დიდი ფორუმის — მასწავლებელთა V ყრილობის შესახვედრად ემზადება. იგი განსაკუთრებულ დროს დამეხვეა — ჩვენი რესპუბლიკის, ისევე როგორც მთელი ჩვენი ქვეყნის ზოგადსაგანმათლებლო სკოლებში აქტიურად ემზადებიან სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის ზეიმისათვის.

მასწავლებლები თავიანთ დიდ თავყრილობაზე განიხილავენ IV ყრილობიდან V ყრილობამდე განვლილ შედეგებს, დასახავენ მომავლის პერსპექტივებს.

ეჭვგარეშეა, ამჟამად სკკპ XXVI ყრილობის იდეებითა და გადაწყვეტილებებით, „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის მე-60 წლისთავის შესახებ" სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებით, საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებებით რომ ხელმძღვანელობენ, სკოლების, სკოლამდელთა და სკოლისგარეშე დანაშეულებების კოლექტივები თავდადებით იბრძოლებენ მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური, შრომითი, ზნეობრივი, პატრიოტული და ინტერნაციონალური აღზრდის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

დღეკანდელ დღეს გილოცავთ, შემოქმედებითის და პირად ბედნიერებას გისურვებთ, ახალი თაობის მოძღვარნო!

გამარჯვებით დაგეგვირგვინებინოთ ახალი სასწავლო წელიც!

ᲔᲠᲗᲡᲣᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲛᲖᲐᲠᲓᲐᲭᲔᲠᲐ

ᲛᲖᲠᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲘ ყველაზე ღირსეულთ უწევენ მაღალ ნდობას უწარმომადგენლონ მათ ქვეყნის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოში. ირჩევენ ამ ქვეყნის პარლამენტის დეპუტატებს, ისინი კიდევ ერთხელ ცხადყოფენ ხალხის უსაზღვრო ერთგულებას შშობლიური კომუნისტური პარტიისადმი, მისი ლენინური საზრნაო ერთგულებას, ეროვნული ინტერნაციონალიზმის, ინტერნაციონალური ერთიანობისადმი.

ამ წინადადებას მხურვალედ დაუჭერს მხარი საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ლითონსამეცნიერო ჩარხების კათედრის გამგეს პროფესორმა ბ. ჩიხლაძემ, ინსტიტუტის ავტომობილების და საავტომობილო მეურნეობის კათედრის გამგემ დოცენტმა ი. ა. ჩიაშვილმა, ინსტიტუტის ავტოსაგზაო ფაკულტეტის მეორე კურსის ფრაადოსანმა სტუდენტმა ა. ბოსტოღანაშვილმა, სტუდენტთა საკონსტრუქტორო ბიუროს ხელმძღვანელმა, ინსტიტუტის დოცენტმა ე. ზემძარიანშვილმა.

კრებაზე გამოსულმა ამხანაგებმა კმაყოფილება გამოთქვეს იმის გამო, რომ დ. ლ. ქართველიშვილი ამ ინსტიტუტის კურსდამთავრებულია. სწორედ აქ გადადგა მან პირველი ნაბიჯი საშეცნიერო და საზოგადოებრივი ცხოვრების გზაზე, ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ განაგრძეთ გიგმგზავრა ქუთაისის საავტომობილო ქარხანაში, აქტიური მონაწილეობა მიიღო სამამულო ავტომობილშენებლობის განვითარებაში. სამეურნეო, პარტიული და საბჭოთა მუშაობის რა უნანზეც უფლა ყოფილიყო დ. ლ. ქართველიშვილი, მან ყველგან მოიხვეჭა კომპეტენტური სპეციალისტის, კარგი ორგანიზატორის, მაღალი მოვალეობის ერთგული ადამიანის სახელი.

კრების მონაწილეებმა გამოთქვეს რწმენა, რომ ამხ. დ. ლ. ქართველიშვილი თავისი ამომწურველების ღირსეული წარმომადგენელი იქნება ქვეყნის უმაღლეს ორგანოში — სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოში.

კრებამ ერთსულოვნად მიიღო დადგენილება დაუჭირონ მხარი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატს № 660 საარჩევნო ოლქში დიმიტრი ლეკვნის ძე ქართველიშვილს.

დ. ლ. ქართველიშვილის კანდიდატურას № 660 თბილისის ორკონიკიძის საარჩევნო ოლქში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად მისი დასახელების შესახებ ერთსულოვნად დაუჭერეს მხარი დუშეთის რაიონის ფასანაურის კოლეგიუმის წევრთა საერთო კრებაზე. (საქინფორმი).

ᲔᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲡᲝᲤᲚᲐᲓ

ᲡᲐᲛᲭᲠᲔᲓᲘᲐ

ᲡᲐᲘᲝᲜᲔᲚᲝᲗ წლის უხვი მოსავლის მიღებისათვის გაწეული სოციალისტურ შეჯიბრებაში წარმატებებს აღწევენ სამტრედიელი მშრომელები, ამჯერად თავი ისახელეს მებადეებმა. მათ ჯერ კიდევ 27 სექტემბრისათვის გადაკრაბეთ შეასრულეს წლევანდელი ბილის დამზადების გეგმა-კალენდარული. გეგმიური 5 ათასისა და ვალდებულებით ნაკისრი 5600 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიეყიდა 5600 ტონაზე მეტი ბილი. გადაჯარებით შესრულდა აგრეთვე საკავშირო ფონდში ვასაბაზები თესლოვან და ტეროკვანი ბილის დაფიქსირება.

ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲐᲦᲔᲑᲡ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ ᲘᲛᲘᲡ ᲡᲣᲠᲕᲘᲚᲘᲗᲘ, რომ საუკეთესო პედაგოგი გახდეს. ასეთთაგანი იყო თინა ონნანიც, ამჟამად თბილისის მეზეიდ ჯავახიშვილის სახელობის "124-ე საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი. იგი ამ სკოლაში 18 წელია ასწავლის და ამ ხნის მანძილზე ერთ-ერთი საუკეთესო პედაგოგი გახდა.

პედაგოგი დიდი ხალისით, რუდუნებით ემსახურება საუკეთესო საქმეს. ყმაწვილებისათვის მისი გაკვეთილი მუდამ ნამდვილი დღესასწაულია.

მოწინავე პედაგოგს, სამი შვილის დედას 1982 წლის საუკეთესო მასწავლებლის წოდება მიენიჭა. თინა ონნანი, როგორც დელეგატი, კოლეგების სახელით მონაწილეობას მიიღებს საქართველოს მასწავლებელთა V ყრილობის მუშაობაში.

ს. ᲙᲘᲚᲐᲫᲘᲡ ტექსტი და ფოტო.

ᲔᲠᲗᲡᲣᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲛᲖᲐᲠᲓᲐᲭᲔᲠᲐ

ᲛᲔᲪᲝᲑᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲢᲘᲜᲒᲘ ᲤᲔᲮᲡᲐᲪᲛᲚᲘᲗ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲝ ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲔᲑᲐ „ᲛᲐᲡᲘᲡᲨᲘ"

ᲮᲐᲚᲮᲘᲗᲐ ურღვევი ლენინური მეგობრობით შედუღაბებულ ერთად მონოლითურ ოჯახად ემზადებიან სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის შესახვედრად საბჭოთა ადამიანები. უდიდესი პატრიოტული აღმაღლობის ვითარებაში ეგებებიან საბჭოლოვან იუბილეს ამერიკაკავკასიის რესპუბლიკების შრომელები, რომლებიც მჭიდროდ არიან შეკავშირებული შშობლიური კომუნისტური პარტიის, მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის გარშემო.

ახალი მილწევებით ალნიშნავენ მომავალი დიდ დღესასწაულს ახერბაიჯანის, საქართველოს და სომხეთის მშრომელთა კოლექტივები. სოციალისტური შეჯიბრების მოწინავეთა შორის არის ეროვნის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი ფეხსაცმლის საწარმოო გაერთიანება „მასისის" კოლექტივი. იგი ექვსი წელია ზედიზედ ჯილდოდება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშით. ეროვნულ მეფეხსაცმელეთა წარმატებებს მაღალი შეფასება მიეცა ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის სიტყვაში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1981 წლის ნოემბრის პლენუმზე.

მასისელთა მრავალეროვან კოლექტივს მჭიდრო თანამშრომლობა აკავშირებს ახერბაიჯანისა და საქართველოს მონათესავე საწარმოებთან.

I ოქტომბერს გაერთიანებას ეწვევნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, ახერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი გ. ა. ალიევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ე. ა. შევარდნაძე, სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ბ. ხ. დემირჩიანი, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი საჰაერო ოლქის ჯარების სარდალი გენერალ-პოლკოვნიკი ო. თ. კულიშევი, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს ერევანში გამართულ ამიერკავკასიის საჰაერო ოლქის სამხედრო საბჭოს სხდომაში.

საწარმოს მშრომელები მათ უღალესად გულთბილად და გულითადად შეგებვნენ.

გაერთიანების გენერალურმა დირექტორმა გ. ხ. არუთიუნიანმა სტუმრებს უამბო საწარმოს წარმატებების, მეთერთმეტე ხუთწლედში მისი განვითარების პერსპექტივების შესახებ. ისინი გაეცნენ წარმოებას, დათვალიერეს ფეხსაცმლის ნიმუშების გამოფენა-მუზეუმი.

რუსულ, ქართულ, ახერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე შედგენილი მისასალმებელი ლოზუნგებითა და ტრანსპარანტებით მორთულ ეზოში გაიმართა ხალხმრავალი მიტინგი.

შეკრებილნი მეჭიბარე ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს გ. ა. ალიევს, ე. ა. შევარდნაძეს, კ. ხ. დემირჩიანს, ო. თ. კულიშევს.

მიტინგი გახსნა საწარმოო გაერთიანება „მასისის" პარტკომის მდივანმა ა. ა. ხუჭიანიანმ.

იგი მხურვალედ მიესალმა ძვირფას სტუმრებს და თქვა, რომ კოლექტივი, რომელიც ალმაცერად ამაყობს ამ ოჯახის მეფეხსაცმელთა სახელოვან ტრადიციებს, ეგებდება ახალი პატრიოტული მიღწევებით შეკავშირებულ ამიერკავკასიელ ძმებს ახალი ბრიგადა-ბანერით.

ამ ბანერზე ასოებია: „ᲛᲐᲡᲘᲡᲘ". ᲮᲐᲚᲮᲘᲗᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲛᲝᲛᲫᲛᲐ.

ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲒᲣᲚᲘᲡᲬᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲢᲠᲘᲝᲢᲘᲡ ᲛᲔᲓᲐᲚᲘᲝᲜᲘ ᲒᲐᲜᲘᲫᲚᲝᲗ ᲛᲐᲡᲘᲡᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲙᲝᲛᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ Გ. Ხ. ᲐᲠᲣᲗᲘᲣᲜᲘᲐᲜᲘᲡ.

ᲩᲕᲔᲜ ᲛᲘᲜᲓᲝᲑᲐ ᲐᲛᲑᲝᲑᲡ, ᲠᲝᲛ ᲛᲐᲡᲘᲡᲘᲡ ᲛᲔᲪᲝᲑᲠᲔᲑᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲐᲠᲘᲜᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲛᲐᲦᲐᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲝᲜᲔ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲢᲠᲘᲝᲢᲘᲡ ᲛᲔᲓᲐᲚᲘᲝᲜᲘ.

ერთიან, ძმურ ოჯახში

(დასასრული)

ამგვარი და უნარიანი ორგანიზატორი გახდა რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაცია სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრები ჩვენი უფლებად საყვარელი და პატივცემული მეგობრისა და ძმის კარენ სეროფის ძე დემირჩიანის მეთაურობით.

დღეს თქვენს გვერდით არიან ჩვენი აზერბაიჯანელი ძმებიც. და ეს, კვლავ ცოცხლდება მეხსიერებაში ამასწინანდელი მოვლენა, როცა ლ. ი. ბრეჟნევმა რესპუბლიკას გადასცა ლენინის ორდენი. ეს იყო შემოდგომის დაუვიწყარი დღეები, დაუვიწყარი შეხვედრები. და თუმცა მათ აზერბაიჯანის, შრომელთა შესანიშნავი მიღწევები აღინიშნეს, ხალხი საქართველოშიც, სომხეთშიც ხარობდა, როცა კიდევ ერთხელ ვიფიცავთ რესპუბლიკის წარმატებებს, გვინდა მოვიყვანოთ ლ. ი. ბრეჟნევის შესანიშნავი სიტყვები, რომ ამ წარმატებათა საწინდარია უწინარეს ყოვლისა ის, რომ აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, ცენტრალური კომიტეტის ბიურო და მისი მეთაური ალიევი, თანამშრომელ-ად და ენერგიულად ახორციელებენ პარტიის კურსს. უმაღლესი შეფასებაა! მთელი სულითა და გულით გილოცავთ და გთხოვთ; მომქმე აზერბაიჯანის ყველა მშრომელს გადასცეთ ჩვენი საუკეთესო სურვილები.

თითოეული რესპუბლიკის საბჭოთა მიღწევები ყველა ჩვენგანს სიამაყით და მტკიცე რწმენით აღავსებს, რადგან დღეს საბჭოთა ამიერკავკასია სამართლიანად ითვლება ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთ მოწინავე და მტკიცედ განვითარებად რეგიონად. ამ ბევრი შრომითი კოლექტივია, რომლებიც ღირსეულად განსახიერებენ მუშათა კლასს, კოლმეურნე გლეხობას, მეცნიერი და შემოქმედი ინტელიგენციის საუკეთესო ტრადიციებს. მათ სამართლიანად მივაკუთვნებთ ჩვენს დღევანდელ სტუმარმოყვარე მასპინძლებსაც.

დიდი მადლობა იმისთვის, რომ გულითადად მიმიწვიეთ ერევნის ფეხსაცმლის საწარმოო გაერთიანებაში, შესაძლებლობა მომეცით გავცნობოდი თქვენი შესანიშნავი კოლექტივის წევრებს. თქვენი გაერთიანება ავთორებს ძველ სომეხ ოსტატთა ხელმარჯვეთა საუკეთესო ტრადიციებს. და, ალბათ, შემოხვევითი არ არის, რომ მას „მასისი“ ჰქვია. „მასისიც“ ძველი სიტყვაა, და ყრველი სომეხისათვის იგი, როგორც, მაგალითად, „არარატიც“ თავისებური სიმბოლოა. და ის, რომ დღეს ეს სიმბოლო კარგად არის ცნობილი მთელ ჩვენს ქვეყანაში, ღირსეულად წარმოადგენს საბჭოთა მარკას საზღვარგარეთ, თქვენი უდიდესი დამსახურებაა.

როცა აქ მოვდიოდით, ყველანი ვიგრძნობდით: ნეტავ რა მანძილი გიარის სულ თქვენნი საწარმოს ფეხსაცმლით ადამიანებმა — და დავასკვენით, რომ ეს ასტრონომიული ციფრია. იგი მოწმობს, რომ ამ ფეხსაცმლით შეიძლება მოიარო არა მარტო მთელი მსოფლიო, არამედ მთელი ჩვენი გალაქტიკა. ასე რომ, ერთი გალაქტიკა უკვე დაიპყრეთ. იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი მორიგი ჩამოსვლისათვის მეორე გალაქტიკაც დაიპყრობთ.

ეუდი მხოლოდ ის არის, რომ თქვენს ფეხსაცმელს დიდი ნაკლობობით თუ „ჭოვის“ კაცი. თუმცა, ახლა, იმედი მაქვს, ამ პრობლემასაც გადაეწყვეტთ: ჩვენ ხომ ახლოს გავიცანით თქვენი გაერთიანების დირექტორი გრანტ ხაჩატური ძე არუთინიანი.

სხვათა შორის, თქვენი საქმიანი მხარეპირი, თქვენი გამოცდილება ჩვენთვის აუცილებელია. ამიტომაც ასე გვახარებს, რომ თვალნათლივ ენახეთ, თუ როგორ მუშაობს თქვენი საწარმო, როგორ შრომობს თქვენი სახელგანთქმული კოლექტივი, დავრწმუნდით, რომ ახლა აქაც ბევრი მეგობარი გეყოფა. ვაპირებთ ფართოდ დაენერგოთ თქვენი მოწინავე მეთოდები. ამხანაგები უკვე იყენებენ თქვენთან და იმედი გვაქვს, რომ ერევნელ მეფეხსაცმლეთა საუკეთესო ტრადიციები მალე ჩვენი საერთო კეთილნებაც გახდება. ასეთი მიდგომაც ხომ შეიცავს მეგობრობის წარუვალ ღირებულებას.

ვამაყობთ ჩვენი სოციალისტური ძმების წარმატებებით. ამავე დროს ისინი ჩვენთვის სტიმულია, ორიენტირია, ისევე როგორც ჩვენი წარმატებანი — თქვენთვის. სწორედ ამიტომ, როცა ეზედავთ, თუ როგორ მშვენდება, სახეს იცვლის ერევანი ჩვენს თვალწინ, ისე ვხარობთ, თითქოს ეს ჩვენი მშობლიური თბილისი ან ბაქო იყოს. სწორედ ამიტომაც ვვახარებს აზერბაიჯანელ მენავთობეთა, სოფერ მანქანათმშენებელთა, ქარხველ მრეჩიეთა მიღწევები. აი, რა შესანიშნავია, რომ ჩვენს ვაზს ახლა საერთო ფესვი აქვს.

ჩვენ ტრადიციულად ვეკიბრებით ერთმანეთს და ერთმანეთისაგან ვსწავლობთ. ჩვენთვის ახლობელი და გასაგებია ჩვენი ხალხების სანუკვარი სულიერი ღირებულებანი, და ეს ჯრის ჩვენი შთაგონების წყარო, როცა ჩვენს საერთო სოციალისტურ კულტურას ვქმნით.

ჩვენი მეგობრობა ყველა ჩვენი მომავალი ადამფრენისა და გამარჯვებების საწინდარია!

ამ ოჯრის შემოდგომის დღეებში, რომელიც ესოდენ ბარაქიანია ამიერკავკასიაში, თითოეული ჩვენგანი აღსავსეა მტკიცე გადაწყვეტილებით, ეკონომიკასა და კულტურაში ახალი მიღწევებით აღნიშნოს მიმდინარე საიუბილეო წელი, სსრ კავშირის 60 წლისთავის წელი, და უკვე დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ კიდევ ერთხელ ავაფრიალოთ საბჭოთა სომხეთის, საბჭოთა აზერბაიჯანის, საბჭოთა საქართველოს თავზე სრულიად საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების გამარჯვებულთა წითელი დროშები — ჩვენი ხალხების შრომითი მამაცობის სიმბოლო!

გისურვებთ, ძვირფასო მეგობრებო, ჩვენო ძვირფასო ძმებო, ახალ მიღწევებს კომუნისტურ მშენებლობაში, დიდ ბედნიერებას, ჯანმრთელობასა და მშვიდობას!

ჩვენ ძღვნად ჩამოგიტანეთ სსრ კავშირის სახალხო მხატვრის ზურაბ წერეთლის ნამუშევარი. ეს არის ჩვენი მოძღვრების ფუძემდებელნი — მარქსის, ენგელსისა და ლენინის მინანქრით შესრულებული პორტრეტები.

დაე, ეს საჩუქარი განასახიერებდეს ჩვენი ხალხების საუკეთესო ინტერნაციონალურ ტრადიციებს, მეგობრობისა და ძმობის ტრადიციებს!

სიტყვა ეძლევა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატს, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანს გ. ა. ალიევს.

ნება მიბოძეთ, მრავალეროვანი აზერბაიჯანის სახელით, თქვა მან, გულითადად მივესალმო გიორგი ალიევიჩს „მასისს“ შრომელებს და მათი სახით სომხეთის ყველა შრომელს, მთელ მოძმე სომეხ ხალხს.

სიმბოლურია, რომ ჩვენს შეხვედრაზე, რომელიც სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის წინ მიმდინარეობს, დღეს ესწრებიან ამიერკავკასიის ყველა მოძმე ხალხთა წარმომადგენელები. ეგი ახალი ძალით ცხადყოფს მოძმე ხალხების — სომეხი, ქართველი და აზერბაიჯანელი ხალხების მრავალსუკუნოვან მეგობრობას. იგი ნათელი დადასტურებაა იმ გაძლიერებული მეგობრობისა და ძმობისა, რომელიც აკავშირებს ჩვენი ქვეყნის ყველა ხალხს დიდი რუსი ხალხის მეთაურობით, ცხადყოფს ლენინური ერთგული პოლიტიკის გამარჯვებას.

დარწმუნებული ვართ, რომ ეს მიტინგი, ჩვენი ეს ხელშეუფლობა ჩვენი ხალხების ურთიერთობისა და ურთიერთდაჯმარების შემდგომ განმტკიცებას, მათი ეროვნული დამკვიდრების ლენინური პარტიის წინასწარდაბადებულ, ლ. ი. ბრეჟნევის მოსწავლეობების, და შრომებში ჩამოყალიბებული ამოცანების განხორციელებისათვის ბრძოლაში.

ვვიცნობ რომ ბევრი თქვენი საწარმოო გაერთიანების შესახებ, კარგად გიცით თქვენი პროდუქცია. ღრმა ქმაყოფილებას გრძნობთ ალვიქვით სიტყვები, ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა რომ თქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1981 წლის ნოემბრის პლენუმზე საწარმოო გაერთიანება „მასისის“ შესახებ.

დღეს ჩვენ ვნახეთ თქვენი წარმოება, გავეცანით თქვენს ადამიანებს და კიდევ ერთხელ დარწმუნდნით, რომ მადლი შეფასება, რომელიც ჩვენთვის ყველაზე ძვირფასი ადამიანის — ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევისაგან ბოვის ბინეთ, თქვენ დიდი და დაძაბული შრომით დაგიმსახურებიათ.

თქვენი გაერთიანების წარმატებები მკაფიოდ გამოხატავენ სოციალისტური სომხეთის მიღწევებს. მომქი სომეხმა ხალხმა საბჭოთა ხელისუფლების წლეში გამოიარა დიდი გზა, მიიღწია უმაგალითო მზეურეველებს ცხოვრების ყველა დარგში. ჩვენ, თქვენს ძმებს, ამიერკავკასიის ხალხებს, გულწრფელად გვახარებს თქვენი მიღწევები, ის წარმატებები, რომლებითაც სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავი, ვადამდე შესასრულნენ 1982 წლისა და მთლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედის გეგმები.

როგორც იცით, ამხანაგებო, ლენინდ ილიას ძემ ბაქოში გამოსულისას მადლი შეფასება მისცა აზერბაიჯანის მშრომელთა მიღწევების, ამასთანავე მან კიდევ უფრო მასშტაბური ამოცანები დაგვისახა სამეურნეო, სოციალური, კულტურული, პარტიული მშენებლობის ყველა დარგში. აზერბაიჯანის კომუნისტებმა, ყველა მშრომელმა ლენინდ ილიას ძის გამოსულები აღიქვეს როგორც თავიანთი მეშობის მეთერთმეტე ხუთწლედისა და ნახგრძილი პერსპექტივის მთელიანი სამრძოლო პროგრამა. ჩვენ ალვთქვით ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს, რომ სრულად განვახორციელებთ ყველა ამოცანას, მითითებასა და რეკომენდაციას, რომლებიც მან დაგვისახა. და დღეს, ჩვენი ძმების წინაშე გამოსულისას კვლავ მინდა ვთქვა, რომ აზერბაიჯანელი ხალხი, აზერბაიჯანის მშრომელები, როგორც ყოველთვის თავიანთი ტრადიციების ერთგულნი იქნებიან და შეასრულებენ სტატეგიას, რომელიც მისცეს პარტიას, სამშობლოს, ძვირფას ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევს.

ჩვენ მოდამ ერთგულნი ვიქნებით საბჭოთა ხალხების ძმობისა და მეგობრობისა, მუდამ ვიფრთხილებთ პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის ძლეგამსილ დროშას, ყოველნაირად ვამრავლებთ ამ უდიდეს მონაპოვარს.

დასასრულ, მინდა ვუსურვო გაერთიანება „მასისის“ სახელოვან კოლექტივს, მთელ მოძმე სომეხ ხალხს ახალი — მიღწევებში სკკპ XXVI ყრილობის მიერ დასახული ისტორიული ამოცანების შესრულებისა და ამოცანების განხორციელებისათვის ბრძოლაში.

სიტყვა ეძლევა ამერკავკასიის წითელდროშოვან სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალ გენერალ-პოლკოვნიკ ო. ფ. კულიშევს.

დღეს ჩვენ, ამიერკავკასიის წითელდროშოვან სამხედრო ოლქის გენერლებისა და ოფიცრების ჯგუფს, თქვა მან, წილად ვგხვდა ბედნიერება ესტუმრებოდით რესპუბლიკის ერთ-ერთ საუკეთესო საწარმოს, თქვენს სახელმოხვეულ ორდენოსან, წითელდროშოვან ფეხსაცმლის გაერთიანებას. ჩვენ შესაძლებლობა გვქონდა გაეცნობოდით კარგად მოგვარებული ფაბრიკის, შესანიშნავ პროდუქციის, რომელსაც თქვენი მაღლანი მარჯვენით ქმნით. უშიშარ ოფიცრებს, ამხანაგებო, ლენინდ ილიას ძემ ბაქოში გამოსულისას მადლი შეფასება მისცა აზერბაიჯანის მშრომელთა მიღწევების, ამასთანავე მან კიდევ უფრო მასშტაბური ამოცანები დაგვისახა სამეურნეო, სოციალური, კულტურული, პარტიული მშენებლობის ყველა დარგში. აზერბაიჯანის კომუნისტებმა, ყველა მშრომელმა ლენინდ ილიას ძის გამოსულები აღიქვეს როგორც თავიანთი მეშობის მეთერთმეტე ხუთწლედისა და ნახგრძილი პერსპექტივის მთელიანი სამრძოლო პროგრამა. ჩვენ ალვთქვით ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს, რომ სრულად განვახორციელებთ ყველა ამოცანას, მითითებასა და რეკომენდაციას, რომლებიც მან დაგვისახა. და დღეს, ჩვენი ძმების წინაშე გამოსულისას კვლავ მინდა ვთქვა, რომ აზერბაიჯანელი ხალხი, აზერბაიჯანის მშრომელები, როგორც ყოველთვის თავიანთი ტრადიციების ერთგულნი იქნებიან და შეასრულებენ სტატეგიას, რომელიც მისცეს პარტიას, სამშობლოს, ძვირფას ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევს.

ჩვენ მოდამ ერთგულნი ვიქნებით საბჭოთა ხალხების ძმობისა და მეგობრობისა, მუდამ ვიფრთხილებთ პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის ძლეგამსილ დროშას, ყოველნაირად ვამრავლებთ ამ უდიდეს მონაპოვარს.

დასასრულ, მინდა ვუსურვო გაერთიანება „მასისის“ სახელოვან კოლექტივს, მთელ მოძმე სომეხ ხალხს ახალი — მიღწევებში სკკპ XXVI ყრილობის მიერ დასახული ისტორიული ამოცანების შესრულებისა და ამოცანების განხორციელებისათვის ბრძოლაში.

ბევრი რამ გვსმენია თქვენი საწარმოო გაერთიანების შესახებ, კარგად ვიცით თქვენი პროდუქცია. ღრმა ქმაყოფილებას გრძნობთ ალვიქვით სიტყვები, ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა რომ თქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1981 წლის ნოემბრის პლენუმზე საწარმოო გაერთიანება „მასისის“ შესახებ.

დღეს ჩვენ ვნახეთ თქვენი წარმოება, გავეცანით თქვენს ადამიანებს და კიდევ ერთხელ დარწმუნდნით, რომ მადლი შეფასება, რომელიც ჩვენთვის ყველაზე ძვირფასი ადამიანის — ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევისაგან ბოვის ბინეთ, თქვენ დიდი და დაძაბული შრომით დაგიმსახურებიათ.

ამ ოჯრის შემოდგომის დღეებში, რომელიც ესოდენ ბარაქიანია ამიერკავკასიაში, თითოეული ჩვენგანი აღსავსეა მტკიცე გადაწყვეტილებით, ეკონომიკასა და კულტურაში ახალი მიღწევებით აღნიშნოს მიმდინარე საიუბილეო წელი, სსრ კავშირის 60 წლისთავის წელი, და უკვე დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ კიდევ ერთხელ ავაფრიალოთ საბჭოთა სომხეთის, საბჭოთა აზერბაიჯანის, საბჭოთა საქართველოს თავზე სრულიად საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების გამარჯვებულთა წითელი დროშები — ჩვენი ხალხების შრომითი მამაცობის სიმბოლო!

ჩვენ ძღვნად ჩამოგიტანეთ სსრ კავშირის სახალხო მხატვრის ზურაბ წერეთლის ნამუშევარი. ეს არის ჩვენი მოძღვრების ფუძემდებელნი — მარქსის, ენგელსისა და ლენინის მინანქრით შესრულებული პორტრეტები.

დაე, ეს საჩუქარი განასახიერებდეს ჩვენი ხალხების საუკეთესო ინტერნაციონალურ ტრადიციებს, მეგობრობისა და ძმობის ტრადიციებს!

სიტყვა ეძლევა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატს, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანს

ჰ. ბ. დემირჩიანი.

პატრიოტიზმისა და ინტერნაციონალიზმის მაღალნი, ნათელნა გრძნობნან, თქვა მან, შეგვაყარა ჩვენ ამ მატიანეზე. აქ შევიკრიბენით ბულის კაროსნი, საერთო ბულისთქმით, შევიკრიბენით, რათა გამოგვეთქვა პარტიის, საბჭოთა სამშობლოსადმი უსაზღვრო სიყვარული ბულწრფელი გრძნობები, გამოგვეხატა ჩვენი ერთგულება კომუნისმის იდეალებისადმი, ხალხთა ლენინური მეგობრობისადმი, გამოგვეთქვა ჩვენი მომქმე ხალხებისადმი ღრმა პატივისცემისა და სიყვარულის გრძნობები.

მოხარული ვართ, რომ ინტერნაციონალური მეგობრობის ამ მატიანეზე გვესწრებიან ჩვენი ძვირფასი მეგობრები — სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი გეიდარ ალის ძე ალიევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ედუარდ შევარდნაძე, ამიერკავკასიის წითელდროშოვან სამხედრო ოლქის სარდალი, გენერალ-პოლკოვნიკი ოლეგ თევდორეს ძე კულიშევი, მომქე აზერბაიჯანის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე გასან ნეიმატის ძე სეიდოვი, საქართველოსა და აზერბაიჯანის კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების მეორე მდივნები გენადი ვასილის ძე კოლბინი და იური ნიკოლოზის ძე პუგაჩოვი, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის სამხედრო საბჭოს წევრი — პოლიტსამმართველოს უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი ალექსი ივანეს ძე შირინკინი.

ნება მიბოძეთ, მხურვალედ, სულით და გულით მივესალმო ჩვენს ძვირფას სტუმრებს და მათი სახით საქართველოსა და აზერბაიჯანის მშრომელებს, მომძე ხალხებს, ჩვენს ამიერკავკასიელ მეშობებს, ჩვენს ამიერკავკასიელ მეშობებს, და ვუსურვო მათ ახალი წარმატებანი პარტიის დიად წინასწარდასახულობათა განხორციელებისათვის ბრძოლაში, ვუსურვო დიდი ბედნიერება, ეთილდღეობა, აყვავება.

ცხოვრების ყველა სფეროში უდიდესი მონაპოვრებით, მატერიალური და სულიერი ძალებს აყვავების ხანაში ეგებებიან დიდი ოქტომბრის სამშობლოს ხალხები სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავს. და დღეს, ჩვენი დროის მეგვერვალადან, ჩვენ კიდევ უფრო ღრმად გვაქვს მეგნეული, თუ რაოდენ დიდმნიშვნელოვანი ნიშანსვეტი გახდა თითოეული მათგანის სვე-ბედში ექვსი ათწლეულის წინ მომხდარი ისტორიული აქტი — დიადი მრავალეროვანი სოციალისტური სახელმწიფოს შექმნა.

ურღვევი ერთიანობისა და მეგობრობის, ლენინის დროშით ახალი სახეობადოების ერთობლივი მშენებლობის გზა, რომელსაც ჩვენი ქვეყნის ხალხები დადგნენ სსრ კავშირის შექმნის შემდეგ, გახდა ბრძოლისა და აღშენებლობის, დავაყაკცებისა და არნახული ეკონომიკური, პოლიტიკური და სულიერი აყვავების გმირული გზა.

ჭეშმარიტად ეპოქალური სახეობოთის ხალხთა მიღწევები. ისტორიას არ ახსოვს ასეთი ფენომენი — ყოველი ხალხის, თითოეული სახეობოთა რესპუბლიკის მიერ პროგრესის მწვერვალების ესოდენ სწრაფი დალაშქრის ფენომენი. ამის მკაფიო დადასტურებაა მომმე რესპუბლიკების, აზერბაიჯანისა, საქართველოს, სომხეთის ყოველმხრივი აყვავება-განვითარება.

ჩვენ ხალხებს კარგად აქვთ შეგნებული, რომ სწორედ სახეობოთა ხალხების ურღვევმა კავშირმა დაუმკვიდრა მათ ყოველმხრივი განვითარების საფუძველი, რომ სწორედ პარტიის ენგენერული კურსისა და ლენინური ეროვნული პოლიტიკის პრაქტიკული გაჩხორცეულების მეოხებით, დიდი რუსი ხალხისა და სხვა მომე ხალხების მიერ გაწეული გულუხვი უანგარო დახმარების წყალობით შეძლეს ასე სწრაფად და ასე წარმატებით განეხორციელებინათ თავიანთ მიწა-წყალზე ძირეული სოციალურ-ეკონომიკური გარდაქმნები, მიეღწიათ უთავესსაჩინოესი წარმატებებისათვის ახალი ცხოვრების მშენებლობაში.

ჯერ კიდევ საბჭოთა ხელისუფლების გარიჟრაჟზე, როცა კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკებს მიესალმა, დიდმა ლენინმა გამოთქვა იმედი, რომ მათი მშვიდრო კავშირი შექმნის ბურჟუაზიის დროს არნახული და ბურჟუაზიული წყობიების პერიოდში შეუძლებელი ეროვნული მშვიდობისანობის ნიმუშს. დღეს ასეთი მშვიდობის სწორუპოვარი ნიმუშია მთელი ჩვენი მრავალეროვანი ქვეყანა, რომლის ხალხები დაკავშირებული და განუყოფელი ძმობითა და ურღვევი მეგობრობით. და აზერბაიჯანელი, ქართველი და სომეხი ხალხების დიდი ბედნიერება სწორედ ის არის, რომ ისინი ცხოვრობენ და იღწვიან ამ მეგობრულ, ერთიან საბჭოთა ოჯახში.

სომეხი ხალხი განიცდის ძმობის ეშმპრიტ საყვარულს. ამაყობს საბჭოთა ხალხების ერთიანი ოჯახის წევრობით, თვალისჩინეთით უფროხილდება მათთან მეგობრობას, მეგობრობას, რომელიც ჩვენი სამშობლოს ძლიერების უშრეტი წყარო, მისი მომავალი გამარჯვებების საწინდარია.

ჩვენი ხალხისათვის განუზომლად ძვირფასია ძმური მეგობრობა თაფის მეზობლებთან — ქართველ და აზერბაიჯანელ ხალხებთან. საუკუნეთა მანძილზე, შრომასა და ბრძოლაში, ჭირში თუ ლხინში ჩვენი ხალხები მხარში დგებენ, ეხმარებოდნენ და მხნეობას მატებდნენ ერთმანეთს. მათმა მეგობრობამ ფართოდ გაშალა ფრთები, როცა ისინი სამარადჟამოდ დაუმყარდნენ დიდ რუს ხალხს, მასთან, ქვეყნის სხვა ხალხებთან ერთად გამოიარეს სოციალისტური რევოლუციის მჭიდროდ ერთად გზა და მტკიცედ შეუდგნენ ახალი საზოგადოების მშენებლობას.

ბრძოლასა და შრომაში განმტკიცებული ჩვენი ხალხების მეგობრობა და ძმობა დღეს შესანიშნავ შედეგებს გვაძლევს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური, ეკონომიკური და სულიერი ცხოვრების ყველა სფეროში. ჩვენი რესპუბლიკები ხუთწლედიდან ხუთწლედამდე სულ უფრო მეტად ზრდიან თავიანთ აღშენებლობითს ძალოვრებს, ლაშქრავენ ახალ-ახალ მწვერვალებს, უკვე მრავალი წელია ზედიზედ ღირსეულად ატარებენ სოციალისტური შეჯიბრების გამარჯვებულთა დროშას.

გვინდა ვისარგებლოთ შემთხვევით და კიდევ ერთხელ განსაკუთრებით აღვნიშნოთ აზერბაიჯანისა და საქართველოს მშრომელთა უთავესსაჩინოესი წარმატებები, რომლებიც მათ ამ ბოლო წლებში მოიპოვეს რესპუბლიკური პარტიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით ეკონომიური და სოციალური განვითარების გეგმების შესრულებაში, კომუნისტური მშენებლობაში ყველა მიმართულებით. ამ მონაპოვართა თავედადგომა მუშათა კლასის, კოლმეურნე გლეხობის, სახალხო ინტელიგენციის თავდადებული, გმირული შრომა, ჩვენი დიადი ლენინური პარტიის მებრძოლი რაზმების — საქართველოსა და აზერბაიჯანის კომუნისტური პარტიების ცენტრალური კომიტეტების დიდი მიზნადასახული ორგანიზატორული და პოლიტიკური საქმიანობა.

მოხარული ვართ, რომ დღეს მოგვეცა სასიამოვნო შესაძლებლობა ყოველი თქვენგანის სახელით, მთელი სომეხი ხალხის სახელით გულთანადგი მივულოცოთ საბჭოთა აზერბაიჯანის მშრომელებს, მთელ ხალხს სამშობლოს მაღალი ჯილდო — ლენინის ორდენი, რომელიც ამ რამდენიმე დღის წინათ გადასცა რესპუბლიკას ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა.

დღითი დღე ძლიერდება დიდი ოქტომბრის 65 წლისთავ-სა და სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის ღირსეული შეხვედრისათვის გაჩაღებული სოციალისტური შეჯიბრება. ფართოვდება და სასიკეთო შედეგები მოაქვს ჩვენი რესპუბლიკის ტრადიციულ შრომით მეტოქეობას საქართველოსთან, აზერბაიჯანთან და როსტოვის ოლქთან.

საბჭოთა სომხეთის მშრომელები, ისევე როგორც ყოველი საბჭოთა ადამიანი, თვადდებენ იბრძვიან პარტიის XXVI ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმის ისტორიული გადაწყვეტილებების განხორციელებისათვის, ისურვებენ მაღალი მაჩვენებლებით შეასრულონ საიუბილეო წლის საგეგმო დავალებანი.

ჩვენ ყველაფერი ვიცით, რომ ამ სამეფნეში თავისი წვლილი შეაქვს ფეხსაცმლის გაერთიანება „მასისის“ მრავალათასიან კოლექტივსაც, რომელიც წარმატებით ასრულებს საიუბილეო სოციალისტურ ვალდებულებებს. მისი მტკიცე მძლეთამაძლე წინსვლა ნათელი მოვალეს ხალხი საბჭოთა ადამიანებს ალავსებს ამაყობით, შთაგაგონებს მათ ახალ პატრიოტულ მიღწევებს საბჭოთა შემდგომი აყვავებისათვის.

ჩვენი სამშობლოს მონაპოვრების, საბჭოთა ადამიანების მშვიდობიანი შრომის სადარაჯოზე ფხიზლად დგანან საბჭოთის მძლავრი შეიარაღებული ძალები, სასიკეთოოთ საბჭოთა მეომრები — მამაცი პატრიოტ-ინტერნაციონალისტები, რომლებიც მზად არიან ნებისმიერ მომენტში აღსდგნენ საფარველი მრავალეროვანი სამშობლოს დასაცავად.

საბჭოთა სომხეთის მშრომელები, ხალხი, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, ერთსულოვნად იწონენ და მხურვალედ უჭერენ მხარს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ბრძნულ საშინაო და საგარეო პოლიტიკას, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროსა და მისი მეთაურის — დიდი ლენინის საქმის ერთგული განმგრძობის ამხანაგ ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის მრავალმხრივ ნაყოფიერ მოღვაწეობას.

და დღეს, დიდი ოქტომბერის წინ, ისინი ალუფრქვამენ მშობლიურ პარტიას, რომ როგორც ყოველთვის იქნებიან პარტიის დიად წინამსწარდასახულობათა განხორციელების, ჩვენი დიდი სამშობლოს ძლიერების განმტკიცებისათვის ბრძოლის წინა ხაზზე, კვლავაც ფართოდ გაუთავამენ შას სახელს.

ამხანაგების ე. ა. შევარდნაძის, ბ. ა. ალიევის, ო. ფ. კულიშევის, ბ. ს. დემირჩიანის სიტყვებს შეკრებილნი მეუხარე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ, მიტინგის მონაწილენი ერთსულოვანი შეძახილებით ადიდებდნენ კომუნისტურ პარტიას, გმირ საბჭოთა ხალხს, ამიერკავკასიის შრომელთა ძმურ მეგობრობას.

(არმენპრეს-საქინფორმი).

ა. ა. გრომიკოს გამოსვლა

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XXXVII სესიაზე

ნიუ-იორკი, 1 ოქტომბერი (საკფსი). დღეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XXXVII სესიის პლენარულ სხდომაზე სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ა. ა. გრომიკომ.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესია, თქვა მან, ეს არის ნეიტალური შესაძლებლობა თვალი მოავლო საერთაშორისო სინამდვილის მთელ მრავალფეროვნებას, უფრო ღრმად შეგრძნო ის, რაც ყველაზე მეტად აწუხებთ სხვადასხვა კონტინენტის ადამიანებს. და კვლავ რწმუნდები: თანამედროვე სამყაროში მრავალ პრობლემას შორის წინა პლანზე გვევლინება მთავარი — როგორ ავიცილოთ თავიდან ბირთვული ომის საფრთხე.

საბჭოთა კავშირი, საბჭოთა ხალხი მთელ თავიანთ პოლიტიკურ და მორალურ პოტენციალს, თავიანთი პოლიტიკის მთელ ავტორიტეტს სასწრაფოს მშვიდობის პინაზე დებენ.

მაგრამ იძულებული ვართ აღვნიშნოთ, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა სხვა პოლიტიკა აირჩია. მისი არსია მისწრაფება თავს მოაბეიოს თავისი ნება სხვა სახელმწიფოებსა და ხალხებს.

შეერთებულ შტატებში დაუფარავად წამოაყენეს ამოცანა, რომ უკან მოიტოვონ ყველანი შეიარაღების მხრივ. რაღაც გამმაგებით იცავენ იმის აუცილებლობას, რომ პირველი ადგილი უნდა ეკავოთ სამხედრო თვალსაზრისით.

რა თქმა უნდა, ცხადი უნდა იყოს, რომ საბჭოთა კავშირი არ ცნობს ვისი მაგ სამხედრო უპირატესობის უფლებას, და იგი იზრუნებს იმისათვის, რომ ეს არ მოხდეს.

ა. ა. გრომიკომ ვრცლად შეაფასა მსოფლიოს სხვადასხვა რეგიონში შექმნილი პოლიტიკური ვითარება და აღნიშნა, რომ საბჭოთა კავშირმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ ასამბლეის გაეცნოთ ჩვენეულებრივი იარაღის გამოყენებითაც გამოაცხადოს ბირთვული იარაღის გამოყენებით მოწყობილი თავდასხმის ტოლფასად ანუ გაუთანაბროს იგი ისეთ მოქმედებას, რომელიც გერთიანებული ერების ორგანიზაციამ უკვე დააკვალიფიცირა, როგორც ემიმემესი დანაშაული კაცობრიობის წინააღმდეგ.

საბჭოთა კავშირი თანამიმდევრულად იღვწის საბჭოსწყიფოთა არსებულებად ქმიფური იარაღის ამოღებისათვის.

იზრდება იმის საფრთხე, რომ გამაკეთებულ შეიარაღებას, თუ სასწრაფოდ არ განხორციელდა სჭირო ღონისძიებანი, თავისებრივად ახლებური განზომილება მიენიჭება. ვგულისხმობთ ახალ ეტაპზეც სამხედრო გაჯრის კოსმოსში.

საბჭოთა კავშირი უკვე მრავალი წელია იღწვის ამისათვის, რომ დაიდოს საერთაშორისო ხელშეკრულება კოსმოსურ სივრცეში ყოველგვარი იარაღის განლაგების აკრძალვის შესახებ.

ცალკე და დიდმნიშვნელოვანი საკითხია ჩვეულებრივი შეიარაღებისა და შეიარაღებული ძალების რიცხვის შეკვეცა. საბჭოთა კავშირი იმის მოახრცა, რომ ამ პრობლემამაც დაიმკვიდროს ადგილი საერთაშორისო მოლაპარაკებებისა და შეთანხმებების ჭიბეში.

ევროპაში, ისევე როგორც სხვა კონტინენტებზე, საბჭოთა კავშირი კონფრონტაციის კურსს უპირისპირებს კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკას. ჩვენთვის ახლობელი და გასაგები ევროპელთა მისწრაფება იარონ ამ გზით, რომელიც ევროპის უშიშრობისა და თანამშრომლობის თათბირმა გაგვიხსნა.

არის შესაძლებლობა კვლავაც განვაგრძოთ იმის გზა, რომ ევროპა მშვიდობისა და სტაბილურობის კონტინენტად იქცეს. ამას მნიშვნელოვანწილად შეეწყობის და ხელს იმ იღებს რეალიზაცია, რომ მოწვეულ იქნეს კონფერენცია ევროპაში ნდობისა და გაიარაღების ღონისძიებათა შესახებ.

ვეცნობოდით რა დაძაბულობის შენელებას მთელ მსოფლიოში, ჩვენ ამ ცოტა ხნის წინათ წამოვაყენეთ წინადადება, რომ ნატოსა და ვარშავის ხელშეკრულების ხელმძღვანელმა ორგანოებმა გაკეთონ განსაკადებანი ორი სამხედრო-პოლიტიკური დაჯგუფების მოქმედების სფეროს ანაა-ევროპაზა და ლამინერ ამერიკაზე მეორეს მიმართ. ეს ინიციატივა ეფუძნებოდა ორ

ᲙᲐᲠᲢᲝᲤᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ, ᲙᲐᲠᲒᲐᲓ ᲓᲐᲕᲐᲑᲘᲜᲐᲝᲗ!

ᲠᲝᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲠᲬᲧᲚᲘᲡ ᲠᲘᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲮᲚᲔᲑᲘᲡᲢᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲝᲓᲔᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲣᲛᲔ-ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘ-ᲡᲐᲜᲐᲞᲘᲠᲝ-ᲡᲐᲒᲐᲠᲘ ᲒᲐᲠᲛᲝᲜᲘᲐᲜᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡᲢᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲙᲝᲛᲑᲘᲜᲐᲢᲘᲡ ᲨᲔᲛᲘᲗᲐᲜᲐᲓ ᲓᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲔᲗᲝᲓᲘᲗ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲗ

ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲡ სიგნალი მოგვალოლოს ხილბოსტნეულის შეგროვებ, გადამუშავებისა და რეალიზაციის კომბინატში მეკარტოფილეთა რაიონებიდან მიწოდებული უხარისხო კარტოფილი მოდის ბორის მარაგისთვისო. სიგნალის მიმოწმებელად ბაზაში ვიყავით. ოქტომბერს დღის 10 საათზე ტოფილით დატვირთული ასზე სატვირთო ავტომობილი რიგიდგა კომბინატის წინ. მანქანა-კაბინაში ღამენათევი, დალილი მძღოლები უხალისოდ გადუურეგისტრირებენ. გავესაუბრეთ. ...ᲐᲑᲐᲛᲣᲚᲘ ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲑᲘᲡᲒᲐᲜ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲐᲠᲢᲝᲤᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲘᲪᲮᲕᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲐᲠᲢᲝᲤᲘᲚᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ

მესაძირკვლე საბჭოთა მეცნიერება

ოცდახუთი წლის წინათ — 1957 წლის 4 ოქტომბრის — მსოფლიო გაოცა დედამიწის პირველი ხელოვნური თანამგზავრის გაშვებამ კოსმოსურ სივრცეში. ეს იყო პირველი ნაბიჯი, დედამიწისახლო კოსმოსურ სივრცეში-ოქტ-ულ-დექმოკური ათვისების დიალ. ულციელ გზაზე ადამიანები საბჭოთა ქვეყნის ადამიანების მიერ. ამ აქციით, რომელიც მდგომარეობდა საგულდ ა ბ ულ ოდ მომზადებულ ბალისტიკურ ექსპერიმენტში, საბჭოთა მეცნიერებმ და ტექნიკამ გახსნა კაცობრიობის ცივილიზაციის ისტორიაში ახალი ერა — კოსმოსური ერა, როცა ადამიანმა თავისი პრაქტიკული მოღვაწეობა თვისებრივად ახალ სფეროზე გაბედაცო. ისეთი რამ სამი-ოთხი ათეული წლის წინათაც კი ფანტაზიის საგანს თუ წარმოადგენდა მხოლოდ.

ზედმეტია იმის თქმა, რომ ეს მიღწევა შემთხვევითი არ შეიძლებოდა ყოფილიყო. საუკუნეები ამზადებდა ამ ნიადაგს, რომელზეც ლომაცენდა დედმიწიერ ხელოვნური თანამგზავრი. მისი ძირი ნოტონისა და კეპლერის ალმოჩენებია, ნიადაგი კი სინთეზია იმ შესანიშნავი შედეგებისა, რომელებიც მოიპოვეს და დაგროვეს ჩვენი დროისათვის ამსტრაქტულმა და გამოყენებითმა მათემატიკამ, ასტრონომიამ, ფიზიკამ, გეოფიზიკამ, ქიმიამ და სხვა დარგებმა, მათ შორის ტექნიკურ-მექანიკურ და ტექნოლოგიურ მასალა და შედეგებე. მდიდარი, ახალი და ეშმარიტად ძვირფასი მასალა! ბეჭრი რამ დაზუსტდა და დეტალიზებულ იქნა ჩვენს წარმოდგენებში ბუნების მოვლენებზე, ბევრი რამ, თუ ჯერჯერობით არა ყველფერი, გამოყენებულია ან ენთუზიაზმა საბჭოურმა პატრიოტიზმმაც. გაგიხსენთ ს. კოროლიოვის, ფ. ცანდერის, მ. იანგელისა და სხვათა თავდადებული ნოვატორული შრომა.

ამ პირველ ნაბიჯს ახალ, უფრო მნიშვნელოვან, უფრო გაბედულ ექსპერიმენტთა მთელი კასკადი მოჰყვა, რომაც განვლილი ოცდახუთი წელიწადი სხვა მრავალი საოცარი ექსპერიმენტითა და აღმოჩენით გაჯერა: ჯერ-ლედი კოსმოსურ სივრცეში ადამიანის ფრენა (აქაც პირველობა საბჭოთა ადამიანს ეკუთვნის), ხომალდიდან ღია კოსმოსში გასვლა, ავტომატური ხელაწყობებით მთვარის ქანდების ნიმუშების დედამიწაზე ჩამოტანა, ამერიკელი ასტრონავტების მთვარეზე დამვდეგა, მარსზე დამშვარი მდინარეების კალაპოტების ფოტოგადაღება. ალანტეი ვენერას დედამიწიდან მარად უხილავ ზედაპირზე დაშვებული აპარატები ვენერას ატმოსფეროს ბოლოდ გადმოცემენ ინფორმაციას ამ ბოლო ოცეული ნლის ნინათაც ეკაკობრიობის ცოდნას ბუნებაზე.

ზოგჯერ გვეკითხებიან, აქვს თუ არა რაიმე ზეალი კოსმოსურ კვლევის განვითარებაში საქართველოს მეცნიერებს, კერძოდ, ასტრონომის დარგში. ამ კითხვის პასუხი შემდეგია. წარმატებული კოსმოსური კვლევა (ეს არაცთუ საფსებით შესაფერისად შეორნელი ტერმინი გამოხატავს სამყაროს მეცნიერულ კვლევას) გარეატმოსფერულ პირობებში ხომალდატკერი ტექნიკის საფუძველზე) მოითხოვს და ეშყარება მრავალი, თუ არა ყველა, მეცნიერული დარგის მრავალფეროვან გამოყენებას; მასში რეალიზებულია თანამედროვე მრავალდარგიანი მეცნიერების მოხაპოვარეთა სინთეზი. ამდენად მის სასარგებლოდ „მუშაობს“ მთელი მეცნიერება, ყველა მეცნიერული ოლენტრი, ზოგი უშალალოდ, ზოგიც არაპირდაპირ; ზოგი მეტად, ზოგიც ნაკლებად; ზოგს შედეგები ადვილ გამოიყენება, ზოგისაც მოგვიანებით.

საქართველოს მეცნიერებთა აკადემიის რამდენიმე ინსტიტუტი პირდაპირ მონაწილეობს იმ მომზადებაში, რომელიც აყენებს კოსმოსური კვლევა. რაც შეეხება საკუთრივ ასტრონომთა კოლექტივს, ისინი კოსმოსური ექსპერიმენტების წამოწყების პირველივე დღიდან ჩაებნენ სათანადო დაკვირვებებში. საერთო საკავშირო გეგმის მიხედვით ჩამოყალიბებულ იქნა ოპტიკური დამზერათა სადგურები თბილისს სახელმწიფო უნივერსიტეტთან, ბათუმის პედაგოგიურ ინსტიტუტთან და აბასთუმნის ასტროფიზიკურ ობსერვატორიაში. პირველს ხელმძღვანელობდა ასტრონომიის კათედრის უფროსი მასწავლებელი გ. კვირკველია. შემდგომში იგი შეცვალა იმავე კათედრის დოცენტმა ბ. ქევანიშვილმა. მეორის ხელმძღვანელი იყო ინსტიტუტის დოცენტი ნელი კალანდაძე, ამჟამად აბასთუმნის ობსერვატორიის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი. ამ სადგურებმა, რომელთა კოლექტივები დიდი ენთუზიაზმით ასრულებდნენ დაკისრებულ დავალებებს V ყრილობაზე დადებითი ანრიშენის ღირსი გახდა. გასული წელს, ი. გაგარინის კოსმოსური ფრენის დღიდან ოცი წლის შესრულებასთან დაკავშირებით, სსრ კავშირის საგიგიორ სპორტს ფედერაციის პრეზიდიუმმა ასტროზმი გ. კვირკველია სსრკ ფფრინგა-კოსმონავტის ი. ა. გაგარინის სახელობის დიპლომით დააჯილდოვა.

ის შედეგები მარტივი ოპტიკური დამზერები, რომლებიც პირველი ექსპერიმენტების მოთხოვნილებებს აკმაყოფილებდა, თანდათან გართულდა ექსპერიმენტების გართულების კვალობაზე.

კოსმონავტების ფრენის პერიოდებში აბასთუმნის ობსერვატორიის დამკვირვებელთა ჯგუფი სისტემატურად აკვირდება და სათანადოდ აღრიცხავს მზის ატმოსფეროში მიმდინარე ეგრეთ წოდებული ქრომოსფერული ამოფრქვევების აქტივობას, რასაც თავისი დანიშნულება აქვს.

1974-1980 წლებში სამ სხვადასხვა დედამიწაზე ხელოვნურ თანამგზავრზე მუშაობდა მოკლტალოგიური ბორტული ფოტოკამერა, ასევე ორ ბალონ-ზონდზე. ეს ექსპერიმენტი ეფუძნებოდა ინ-ფრაწითელ ფოტოგრაფიას. ამ მხრივ განუზომელია კოსმოსური ტექნიკის ეს მიმართულება მასწავლებელ IV ყრილობამ მისცა, და უნდა ითქვას, რომ მრავალი ენთუზიასტი მასწავლებელი გამოჩნდა, რომლებმაც განმავითარებელი სწავლებით გაამდიდრეს თავიანთი პედაგოგიური სამეთოდნობა. ისინი საკმაოდ ბევრნი არიან და ამიტომ არ ეასახელებ, მაგრამ ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ მასწავლებელთა ერთმა ნაწილმა სათანადოდ ვერ აუღო ალღო თანამედროვე მოთხოვნებს.

ამგვიათად, მაგრამ არის შემთხვევები, როცა ინერგება კონკრეტულ მასწავლებელთა მიგნებანიც. მათს დადებითს გამოცდილებაზე მსჯელობს სამინისტროს კოლეგია და განზოგადებებს სათანადო მიმართულებას აძლევს.

რა ეკსპერიმენტები მიმდინარეობს სწავლებისა და აღზრდის შემდგომი სრულყოფისათვის ჩვენს სკოლებში, ხომ არ გამოყოფდით მასში ყველაზე მთავარს, რა გამოცანებს ამ ექსპერიმენტებმა, როგორია დღეისათვის მიღწეული შედეგები?

— რესპუბლიკის 19 სკოლის IV-VII კლასებში შემოღებულია რუსული ენის კონცენტრირებული სწავლება; დაწყებით კლასებში ეკსპერიმენტს ატარებს გოგებაშვილის სახელობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ექსპერიმენტული დიდაქტიკის ლაბორატორია, რომელმაც ბინა უშუალოდ სკოლაში — № 1 ექსპერიმენტულ სკოლაში დაიდო. აქ ერთად მოღვაწეობენ მეცნიერი პედაგოგები და პრაქტიკოსი მასწავლებლები; მეორე წელია მიმდინარეობს ექსპერიმენტი თბილისის ლენინის რაიონისა და ქალაქის რაიონის დაწყებითი კლასების მოსწავლეთა ხუთდღიან სასწავლო კვირაზე ცდის წესით გადაყვანის შესახებ. ექსპერიმენტის მიმდინარეობაზე მეცნიერული დაკვირვება და შესაბამისი რეკომენდაციების მოამზადება დავალებული აქვს გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკის სამეცნიერო-კვლევითის ინსტიტუტს. თუ პირველი წლის შედეგების მიხედვით ვიმსჯელებთ, შეგვძლია ვთქვათ, რომ დაწყებითის კლასებში ხუთდღიანი სწავლება შეიძლება გამართულებულად ჩაითვალოს. დაწყებით კლასებში ექსპერიმენტულ მუშაობას ეწევა ფსიქოლოგიის ინსტიტუტიც.

როგორი იქნება რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებელი სკოლების როლი სახურსათო პროგრამის რეალიზაციის საქმეში?

— მთისის ალეუნების გადაწყვეტილებები ყველა სკოლის პედაგოგიური კოლექტივისათვის კარგად არის ცნობილი. განათლების სამინისტრომ შეიმუშავა სასურსათო პროგრამის განხორციელების გეგმა. მთელმა რიგმა კოლექტივებმა გარკვეული თანხონობაც იკისრეს. ჩვენი მონაწილეობა ამ გეგმის შესრულებაში მარტო მოსწავლეთა შრომითი საქმიანობით (რთველი, ხილის კრეფა და სხვა) როდი გამოიხატება, ყმაწვილებს ვასწავლით მომჭირნეობას, ყაირათიანობას, პურის ყადრს.

ახალი სასწავლო წელი დიდი ხანი არ არის, რაც დაიწყო. ჩვენი მასწავლებლები კვლავ ჩვეულ შრომაში ჩაებნენ. მაგ ინინ თავიანთ შორის საუკეთესოებს მასწავლებელთა V ყრილობაზე გაგზავნიან, პედაგოგთა ყველაზე მაღალ ტრიბუნაზე სწავლა-აღზრდის პრობლემების დასმის, მათი გადაჭრის საპატიო მისიას მიანდობენ.

ნება მიბრძანეთ, თქვენი გაზეთის საშუალებით მივულოცო ჩვენს მასწავლებლებს მათი დღესასწაული და მრავალჯერის შეგრძელებითი გამარჯვებები ვუსურვო.

ვ. მიგინეიშვილი

ბარდაიცვალა საკავშირო მნიშვნელობის პერსონალური პენსიონერი, სკკკ წევრი 1917 წლიდან, დიდი სამამულო ომის მონაწილე ვლადიმერ პეტრეს ძე **მიგინეიშვილი.**

ვ. პ. მიგინეიშვილი დაიბადა 1898 წელს აბაშის რაიონის სოფელ ტყვიერში. 1913 წლიდან მუშაობს ოწყეს ბის თბილისში, ჯერ ქარხანაში, შემდეგ კი ამიერკავკასიის რკინიგზაზე. აქვე ჩაება რევოლუციურ მოძრაობაში, იბრძოდა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისათვის. შემდეგ მუშობდა ჭიათურაში, ზესტაფონში. იყო ფეოროშენდინბთა ქარხნის მეშენელობის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი, შემდეგ კი მისი პარტიულობის მდივანი. 1935 წელს კომუნისტური უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა პარტიულ სამუშაოზე. 1941-45 წლებში იბრძოდა დიდი სამამულო ომის ფრონტებზე.

ყოველთვის, ყველა სამუშაოზე ვ. მიგინეიშვილი ავლენდა უნარიანი ხელმძღვანელის თვისებებს, იყო პატიოსანი და უადრესად გულთბილი პიროვნება, ჰქონდა დიდი ავტორიტეტი. 1972-73 წლებში ირჩიენ თბილისის საქალაქო საბჭოს დეპუტატად. დაჯილდოებული იყო „საპატიო ნიშნის“ ორდენით, მრავალი მედლითა და სიგელით.

ვ. მიგინეიშვილმა განვლო შრომისა და ბრძოლის სახელოვანი გზა. მისი ნათელი ხსოვნა დიდხანს დარჩება იმათ შორის, ვინც მას იცნობდა.

საქართველოს კომპარტიის თბილისის ორჯონიკიძის რაიკომი; საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიის ვეტერანთა რესპუბლიკური საბჭო და ორჯონიკიძის რაიკომთან არსებული პარტიის ვეტერანთა რაიონული საბჭო.

მასწავლებელი — სკოლის სული და გული

სასალხო განათლების მიღწევათა საერთო-საკავშირო მაჩვენებელში დიდი და საპატიოა საქართველოს მასწავლებელთა მრავალათასიანი არმიის წვლილიც. დღეს კი მათი დღესასწაულია!

გაზეთი „კომუნისტის“ კორესპონდენტი **ბ. დურგლიშვილი** შეხვედა საქართველოს სსრ განათლების მინისტრის პირველ მოადგილეს **მანანა კობახიძეს** და რამდენიმე შეკითხვით მიმართა მას.

უნარიერს ყოველსა, გილოცავთ მასწავლებლის დღეს.

— დიდი მადლობა.

ყველამ იცის, რომ სკოლის სული და გული მასწავლებელია. მათი როგორი შეეხება მოდის სკოლებში, რა ღონისძიებანი ხორციელდება რესპუბლიკაში ამისათვის, რომ პედაგოგიურ უმაღლეს სასწავლებლში მოწოდებით პედაგოგი შეიდეს?

— ეკანასკნელ ხანს გაემჯობესდა მასწავლებელთა მომზადების ხარისხი. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ დღეისათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა ივსება ისეთი პედაგოგიური კადრებთ, რომლებიც შესანიშნავად ფლობენ საგანს და მისი სწავლების მეთოდიკას.

ამ შემთხვევაში ძირითადი ორიენტირი თავის საქმეზე შეყვარებული მასწავლებელია, რომელიც პედაგოგიური პროფესიისადმი სიყვარულს შთაგონებს თავის აღსაზრდელებს. ამის საუკეთესო მაგალითია ფოთის პირველი საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი თინა ჭოჭუა, ხულოს რაიონის ხიბაძირის საშუალო სკოლის პედაგოგი პლატონ რამაშვილი, რომლის აღსაზრდელებიც დღეს მასთან ერთად, იმავე სკოლაში ეწევიან მასწავლებლის რთულ და საპატიო საქმეს.

საინტერესოა ხობის მაგალითიც. რაიონში შესაძრნეები გზაა ერთი კარგი ტრადიცია — ბევრი სკოლა თავისთვე კადრებით კომპლექტდება. ხობის ს. ორკონიკიძის სახელობის № 1 საშუალო სკოლაში ამავე სკოლის კურსდამთავრებული 12 მაღალკვალიფიციური მასწავლებელი მუშაობს. ჭალადიდის საშუალო სკოლა მხოლოდ საკუთარი კურსდამთავრებლებთ შეიავსო. ამ მხრივ ასევე საინტერესოდ იმეშავეს ახალი ხიბულის საშუალო სკოლაში. ამიტომ სოფელსაც მოუხსნა მეურვეობის ტვირთი. განათლების სამინისტროს განზრახული აქვს მოსწავლეთა პედაგოგიური ორიენტაციის გაუჯობესების მიზნით სპეციალური ოფიციალური ღონისძიება განახორციელოს.

ბოლო დროს ჩვენს ქვეყანაში ბევრი რამ გაკეთდა სასკოლო პრაქტიკაში განმავითარებელი სწავლების დასანერგავად. ამ მხრივ როგორ არის ჩვენთან საქმე?

— განმავითარებელი სწავლების საკეთე უპირველესად ის გახლავთ, რომ სწავლებისას წინა პლანზეა წამოწეული საზხრონი პროცესი, რის შედეგადაც გაკვეთილის ეზრდება შემეცნებითი აქტიურობა. რესპუბლიკის მასწავლებლებს ეს მიმართულება მასწავლებელთა IV ყრილობამ მისცა, და უნდა ითქვას, რომ მრავალი ენთუზიასტი მასწავლებელი გამოჩნდა, რომლებმაც განმავითარებელი სწავლებით გაამდიდრეს თავიანთი პედაგოგიური სამეთოდნობა. ისინი საკმაოდ ბევრნი არიან და ამიტომ არ ეასახელებ, მაგრამ ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ მასწავლებელთა ერთმა ნაწილმა სათანადოდ ვერ აუღო ალღო თანამედროვე მოთხოვნებს.

ამგვიათად, მაგრამ არის შემთხვევები, როცა ინერგება კონკრეტულ მასწავლებელთა მიგნებანიც. მათს დადებითს გამოცდილებაზე მსჯელობს სამინისტროს კოლეგია და განზოგადებებს სათანადო მიმართულებას აძლევს.

რა ეკსპერიმენტები მიმდინარეობს სწავლებისა და აღზრდის შემდგომი სრულყოფისათვის ჩვენს სკოლებში, ხომ არ გამოყოფდით მასში ყველაზე მთავარს, რა გამოცანებს ამ ექსპერიმენტებმა, როგორია დღეისათვის მიღწეული შედეგები?

— რესპუბლიკის 19 სკოლის IV-VII კლასებში შემოღებულია რუსული ენის კონცენტრირებული სწავლება; დაწყებით კლასებში ეკსპერიმენტს ატარებს გოგებაშვილის სახელობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ექსპერიმენტული დიდაქტიკის ლაბორატორია, რომელმაც ბინა უშუალოდ სკოლაში — № 1 ექსპერიმენტულ სკოლაში დაიდო. აქ ერთად მოღვაწეობენ მეცნიერი პედაგოგები და პრაქტიკოსი მასწავლებლები; მეორე წელია მიმდინარეობს ექსპერიმენტი თბილისის ლენინის რაიონისა და ქალაქის რაიონის დაწყებითი კლასების მოსწავლეთა ხუთდღიან სასწავლო კვირაზე ცდის წესით გადაყვანის შესახებ. ექსპერიმენტის მიმდინარეობაზე მეცნიერული დაკვირვება და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება დავალებული აქვს გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკის სამეცნიერო-კვლევითის ინსტიტუტს. თუ პირველი წლის შედეგების მიხედვით ვიმსჯელებთ, შეგვძლია ვთქვათ, რომ დაწყებითის კლასებში ხუთდღიანი სწავლება შეიძლება გამართულებულად ჩაითვალოს. დაწყებით კლასებში ექსპერიმენტულ მუშაობას ეწევა ფსიქოლოგიის ინსტიტუტიც.

ახალი სასწავლო წელი დიდი ხანი არ არის, რაც დაიწყო. ჩვენი მასწავლებლები კვლავ ჩვეულ შრომაში ჩაებნენ. მაგ ინინ თავიანთ შორის საუკეთესოებს მასწავლებელთა V ყრილობაზე გაგზავნიან, პედაგოგთა ყველაზე მაღალ ტრიბუნაზე სწავლა-აღზრდის პრობლემების დასმის, მათი გადაჭრის საპატიო მისიას მიანდობენ.

ნება მიბრძანეთ, თქვენი გაზეთის საშუალებით მივულოცო ჩვენს მასწავლებლებს მათი დღესასწაული და მრავალჯერის შეგრძელებითი გამარჯვებები ვუსურვო.

ბ. ბარაბაძე,

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

ჟიმს ლიდი თვალები აქვს

ბოგადრაკე ქალთა მსოფლიო პირველობის საზონათშორისო შეჯიბრების მეთორმეტე ტურში ერთანეთს შეეხვა პირველი ადგილის ორი პრეტენდენტი: ლეანტინა და მურეშანი. საბჭოთა მოკადრაკემ ფრად პოპულარულ დებიუტს — ინგლისურ დასწყისს მიმართა, რომელსაც მისთვის არაერთი წარმატება მოუტანია. მეტოქეები თამაშობენენ სიინტერესოდ, ენერგიულად, მაგრამ არაეთარ შემთხვევაში არ „ანგრევენენ“ უკანასკნელ ხიდს. ეს გასაგებიც არის — ლეანტინა და მურეშანი ხომ სავსებით ქმაყოფილნი არიან თავიანთი სატურნირო მდგომარეობით. მურეშანმა რამდენადმე უკეთესი პოზიცია მიიღო, მაგრამ თვით შესთავაზა ზავი მოწინააღმდეგეს. ამ ყაიმმა ორივე მეტოქე მიზანს მიუახლოვა.

საკმაოდ გაუგებარი ყაიმი იქნა ფიქსირებული ახმეოლოსკაიაგარსიას შეხვედრაში. ესპანელმა მოკადრაკემ დიდ უპირატესობას მიიღო, მაგრამ პოზიციანი, სადაც, მოგებამდე ბევრი ალარაფერი რჩებოდა, ყაიმს დასჯერდა. ეტყობა გარსიას რაღაც მუქარა მოეჩვენა. „შიშს დიდი თვალები აქვსო“, — ნათქვამია.

დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა გურიელისა და ფიშდიკის შეხვედრას. ფიშდიკს, დიდი ხანია დასაკარგი ალარაფერი აქვს, ისე, რომ ამ პარტიის მოგებისათვის მხოლოდ გურიელს უნდა ეზრუნა. ფრანგული დაცვის წინააღმდეგ, რომელსაც დასავლეთ-გერმანელმა მოკადრაკემ მიმართა, გურიელმა ნაკლებად ცნობილ და, უნდა ითქვას, საკმაოდ უწყინარ ვარიანტს მიმართა. მოულოდნელობას ამ შემთხვევაში რაიმე ეფექტი არ მოუტანია. ფიშდიკმა კარგად გამოიყენა თეთრების შეცდომა და უკეთესი პოზიცია მიიღო. თეთრებმა ორი პაიკი დაკარგეს. პარტია გადაიღო ფიშდიკის უპირატესობით. დამუხრუჭებენ სპრაზენ სამეულის პრეტენდენტები ლიუშილანი და ნიკოლინი. ჩინელი ლეანტინა ჯერ ოთხი ნაბიჯით ადრე ეცემა ბრძოლის ველზე. ეს ბრძოლა ბოლოს ერთგვარი შესაძლებლობა, ნიკოლინს კი ტატონკომ სძლია. ვერეკინმ (იგი კადილკარის ეთამაშებოდა) უკვე მეშვიდე პარტია დასარულა ზავით. რას იზამ, ფეხბურთისსაგან განსხვავებით, საკმაოდ ტურნირებში ყაიმების რიცხვი ლიმიტირებული არ არის. სევერიანი ერთადერთია, რომელსაც ჯერჯერობით არ მოუგია. ახლა მას გადამწყვეტი უპირატესობა ჰქონდა პიბაილინთან. ეტყობა პიბაილინს ახსოვდა ბრძნული გამოთქმა: „დანებება არასოდეს არ არის გვიან“. შექნილ პოზიციაში თამქას ხსნა ალარ იყო, მაგრამ პიბაილინს დაეხმარა მეტოქე და ბრძოლა გადადებულ პარტიაში ახალი ძალით უნდა განახლდეს.

სამი დასკვნითი ტურის წინ მდგომარეობა სატურნირო ცხრილში ფრად ბუნდოვანია. ჯერჯერობით მტკიცე პოზიციანი მხოლოდ მურეშანსა და ლეანტინას აქვთ, თუმცა არც მათი მდგომარეობა გარანტირებული — ორ-ორ ხომ მდევრების „სუნთქვას“ გრძნობენ.

გუშინ დამთავრდა გადადებული პარტიები. გურიელი დამარცხდა ფიშდიკთან, ეიგიანიდმა მოუგო პიბაილინს. ლეანტინა—ნიკოლინის, მინოგანა — ვერეკინტერნინის, კადილკარ — გარსიას, ტატორენკო — გარსიას პარტიები ყაიმით დამთავრდა.

12 ტურის შემდეგ 7,5 ქულითა და 1 გადადებული პარტიით ლიდერობს მურეშანი. 7,5 ქულა აქვს ლეანტინას. გარსია 7 ქულით მესამე ადგილზეა, მაგრამ მას ჩასატარებელი დარჩა მხოლოდ ორი პარტია. 6,5 ქულა აქვთ ახმეოლოსკაიას, ტატორენკოს, ლიუ შილანსა და ნიკოლინს. მათგან ნიკოლინს მხოლოდ ორი პარტია დარჩა, დანარჩენებს სამი. გურიელმა 6 ქულა მოაგროვა. მხოლოდ ეს 8 მოკადრაკე ინარჩუნებს დასაკვნთი სამი ტურის წინ სამი ადგილისათვის ბრძოლის შესაძლებლობებს.

გ. ბამრიკელი.

ასპარეზობენ ქალათბურთელები

თბილისა და კუბიბეგ გრძელდება ქალათბურთელ ... თა ორმოცდამეთოე საკავშირო ჩემპიონატი. ჩვენმა მეკოზეულ... მა უკვე იცოდა, რომ თბილისელ „დინამომ“ ორი მატჩი გამარ... რომელთაგან ერთი მოიგო ... ერთი წააგო. გოგაბაზობთ მეო... ტურის დასარჩენ შედეგებსაც... **თბილისი.** კიევის „სტროიტელ“... მოსკოვის „ალმაზი“ — 85:82, ... გის ვეფი-კიევის ასკ — 102:96, **კუბიბეგი.** ტაშკენტის „უნივერ... სიტეტი“-მინსკის რტი — 96:88, ... ქაუნსის „ქალგირისი“-ლენინ... რადის „სპარტაკი“ — 99:82, ... ცსკაყუბიშევის „სტროიტელ“ — 65:46.

გუშინ გაიმართა მესამე ტურ... მატჩები: თბილისის „დინამო“ შე... ხვდა მოსკოვის „ალმაზს“. შეხ... ვედრა დამთავრდა დინამოელ... გამარჯვებით — 93:85 (45:40).

წლევანდელ საკავშირო ჩემპი... ონატში ასპარეზობს 14 კოლექ... ტივი. დებიუტის თანამამად შე... დეგულები ორ წრად თამაშობენ. ... ამ ჯგუფების 4-4 საუკეთესო გუ... ნდი შემქმნის ერთ ჯგუფს, რომ... ლშიც საუკეთესო ადგილებისა... ვის ბრძოლა ოთხ წრად გაიმა... რთება. დანარჩენი 6 კოლექტივი IX-XIV ადგილებს გაითამაშებენ. საუკეთესო 8 კოლექტივს შორის I-II ადგილებზე გასული კოლ... ქტივები ერთმანეთს სამჯერ შე... ვდებიან და მხოლოდ ამის შემდეგ გაირკვევა ოქროსა და ვერცხლის მედლების მფლობელი გუნდები. ასეთივე წესით გათამაშდება ბრინჯაოს მედლები და მეოთხე ადგილი. როგორც ნებავთ, მსურ... ველი ლეგიონის შორის თამაშის უ... ლების მოპოვებისათვის საკონკ... საწყის ეტაპზე (შეიდეულში) ოთ... საუკეთესოს შორის მოხვედ. თბ... ლისის „დინამოს“ უმთავრეს ... ამოცანა სწორედ ეს გახლავთ. სამი ტურის შემდეგ თბილისელ... შეიდეულში მოასპარეზე გუნდე... ბის სატურნირო მდგომარეობა ასეთია: 3 მოგებით (3 შეხვედ... რიდან) ლიდერობს მოსკოვის „დინამო“, 2-2 გამარჯვებით მომ... დევნო ადგილებზე არიან „სტროიტელი“ (2 შეხვედრიდან), თბილისის „დინამო“ და ვეფი (3-3 მატჩიდან). „კალეგს“, კიევის არმიელთა გუნდს და „ალმაზს“ ჯერ ჯერობით გამარჯვება არ მოუპოვებიათ.

ს. დევიძე.

საბჭურნირო ორბიტა

ფეხბურთი. გაიმართა პირველი ლიგის გუნდების მორიგი ტურის მატჩები. ლენინგრადის „ზენიტმა“ მიიღო ორგოლი „დუბავიასგან“ და დაამარცხა ანგარიშით 2:1.

ბაკურიანი. ტალინელებმა (პოლონია) დაიწყო ულელიერის მოკ... დრაკე დიდოსტატთა საერთაშ... რისო შეჯიბრება. მსოფლიო ჩემპიონმა ა. კარპოვმა დაამარცხ... რ. პიუბნერი (გფრ), უ. ბრიუ... (აშშ) — ლ. პოტრტაში (უნგარეთი), ი. ტამასმა (პოლონია) — ბ. ... რსენი (დანია). ტ. პეტროსიანმ... უ. ანდერსონის (შვეიცია) და ... სმისლოვ-ე. ტორეს (ფილიპინები) პარტიები ყაიმით დამთავ... ვრდა. მეორე ტურში კარპოვმ... დაამარცხა პეტროსიანი, ლარსენმ ... ნინი (ინგლისი). დანარჩენ... პარტიები დადაიდო. 2 ქულ... ლიდერობს კარპოვი.

ლენინაკანი დამთავრ... სპორტსაზოგადოება „ბურევეს... ტნიკის“ საკავშირო პირველობ... მოუფიდრაკე ქალთა შორის. ტ... რნირში დიდი წარმატება მოიპ... ვა თბილისელმა ც. კახაბრიშვ... ლმ, რომელმაც ვორონეჟელ ... ერუსლანოვასა და ოდესელ ... გასიუნასის მსგავსად 10 ქულ... დააგროვა. კოეფიციენტებ... ცხრილით თბილისელს პირველ... ობა მიეკუთვნა. მეორე ადგილ... გამოვიდა ვორონეჟელი, მესამ... ადგილი კი წილად ხვდა ოდ... სელს. ამ ტურნირისათვის კა... ბრიშვილი მოამზადა ვ. ვეფხ... შვილმა.

რედაქტორის მოადგილე
ვ. ნაბუქლიანი

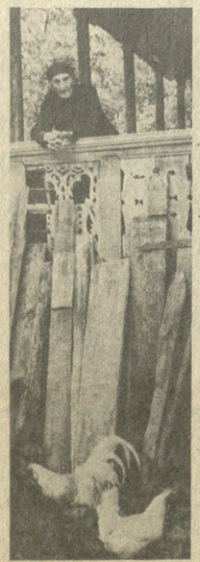

ს. კილაძის ფოტო.

ამინდი ოქტომბერში

რას გვპირდება ოქტომბერი, შემოდგომის მეორე თვე? — დღის ხანგრძლივობა თანდათან იკლებს, შემცირდება მზის პირდაპირი რადიაცია, რის გამოც ჰაერის ტემპერატურაც თანდათან დაეცემა და სექტემბრთან შედარებით 3-7 გრადუსით დაბალი იქნება. დასავლეთ საქართველოს დაბლობ რაიონებში მისი მერყეობა 15-დან 17 გრადუსამდეა სალეარაუდო, ქართლსა და კახეთში 10-დან 15-მდე, მთიან რაიონებში კი 9-დან 14 გრადუსამდე. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ცალკეულ წლებში იგი მკვეთრად განსხვავდება ნორმისაგან. უკანასკნელი 20 წლის განმავლობაში ყველაზე ცივი ოქტომბერი იყო 1965, 1969 და 1977 წლებში, ხოლო ყველაზე თბილი — 1972 და 1974 წლებში.

ზოგჯერ ტემპერატურის აბსოლუტური მაქსიმუმი, რესპუბლიკის დაბლობ რაიონებში 27-32 გრადუსს აღწევს, დასავლეთ საქართველოში კი 35-36 გრადუსსაც, ხოლო ზოგიერთ წლებში ჰაერის ტემპერატურა მინუს 1-7 გრადუსამდეც კი შეიძლება დაეცეს.

მრავალწლიანი მონაცემებით ნალექების ჯამი ოქტომბრის თვეში სამხრეთ-სანაპირო რაიონებში (ზაოუმი, ჩაქვი) 240-260 მმ-მდე მერყეობს, ქართლის ვაკეს და კახეთში 30-დან 60 მმ-მდე, რესპუბლიკის დანარჩენ რაიონებში კი 70-დან 180 მმ-მდე.

ამინდის გრძელვადიანი პროგნოზის მიხედვით, ჰაერის საშუალო ტემპერატურა მომდინარე წლის ოქტომბერში მოსალოდნელია ბევრად არ დაცილდეს ნორმალურს, თვის მეორე ნახევარში კი მოსალოდნელია ტემპერატურის დაკლება: ღამით, დაბლობ რაიონებში — 5-10-მდე (ცარხოლის რაიონებში ზოგან მინუს 1 გრადუსამდე), მთაში 0-5, ხოლო რესპუბლიკის მაღალმთიან რაიონებში მინუს 5 გრადუსამდე.

ნალექების რაოდენობაც სანაპირო რაიონებში, მოსალოდნელია ნორმაზე ნაკლები, დანარჩენ რაიონებში კი ნორმალური.

რესპუბლიკის სპორტული ღირსების საქმე

გუშინ გაიმართა უმაღლესი ლიგის ფეხბურთელთა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი კალენდარული მატჩები. გთავაზობთ შედეგებს: „ჩერნომორეცი“-„ნეფტჩი“ — 3:2, მინსკის „დინამო“-„ზენტალსტალი“ — 2:0, „არარატი“-„ფაზთაკორი“ — 1:1, „ზენიტი“-„ნენკორი“ — 2:1.

ლეტა სამი შეხვედრა გაიმართება. ცსკა მიიღებს „ყუბანს“, კიევის „დინამო“ — ქუთაისის „ტორპედოს“, თბილისის „დინამო“ — „ყაზახს“.

ახლა, როცა საკავშირო ჩემპიონატის მატჩები განახლდა, მაში მოიწვევა გუნდებს, რომლებიც ყოველ ცოტა ხნის წინათ ეროვნის საფეხბურთო ტურნირების პირველ წრეში ისაპარეზეს, ახალი სავერაკო-სახურავი გაუჩნდათ. უწინარესად შეეხებიან კიევის „დინამო“ და მოსკოვის „სპარტაკს“, ორივეს წარმატებით განვლო პირველი ეტაპი და კენჭისყრაშ მომდევნო წრეში ისეთი გუნდები შეეჯიბრენ, რომლებიც რიმე განსაკუთრებული სიძლიერით არ გამოირჩევიან. კიეველთა მოწინააღმდეგეა ალანიეთის „ენერტორი“, „სპარტაკისა“— ქოლანდია „ჰაარლემი“. საბჭოთა ფეხბურთელები ჯერ მეტოქეთა მოეცდახე — ითამაშენენ (20 ოქტომბერს), შემდეგ კი მასპინძლად (3 ნოემბერს) ცდიან ძალებს. კიეველებსაც და მოსკოველებსაც იგივე ორი ამოცანა აქვთ გადასაწყვეტი: წარმატების მოპოვებისათვის ბრძოლა ორ ფრონტზე — ევროპისა და ჩვენი ქვეყნის საფეხბურთო ტურნირებში. ახლა კი თბილისის „დინამოს“ შესახებ, რას ეზამ, „ნაპოლისთან“ უიღბლოდ დამთავრებულ მეტოქეობაში თბილისის „დინამო“ უეფას ტურნირში მონაწილეობისაგან „გამთავისუფლდა“, ასე რომ, მისი ახლანდელი ამოცანა ეროვნულია — თავდაუზოგავ